

IN MEMORIAM Mr. MARIJA (MILI) IŠGUM

26. prosinca 1999. godine umrla je naša kolegica, profesorica, etnologinja Marija Išgum, od svih koji su je znali zvana (oduvijek) Mili. Bilo je onih koji nisu znali (ili jedva da su znali) njeno pravo ime.

Rodila se ona doduše u Čereviću, u Srijemu (07. svibnja, 1931. godine), ali odrastala je u Vinkovcima. Etnologiju je diplomirala 1959. godine (zbog bolesti pošla je nešto kasnije na studij), a krajem iste godine izabrana je za asistenticu u Odsjeku za etnologiju Filozofskoga fakulteta. Tako je ostala u Zagrebu, no privržena svojoj obitelji i svome kraju često je navraćala u Vinkovce.

Kao asistentica dugo je sudjelovala u poslovima vođenja knjižnice, ali više je voljela znanstveni rad i nastavu čemu se kasnije mogla potpunije posvetiti. Magistrirala je 1965. godine i ubrzo započela s držanjem proseminara, kasnije samostalnih predavanja i seminara. Njeni su kolegiji bili: Tradicijsko odijevanje u južnih Slavena i Narodno rukotvorstvo. Dio toga ni do danas, nakon njenog preranog odlaska s dužnosti (zbog zdravlja), nije potpuno nadomješten. U mnogim je poslovima, trajnijim i manje trajnim, sudjelovala u Odsjeku za etnologiju: u teranskom radu, u vođenju studenata u taj i u dalji znanstveni rad (vodila je seminare s referatima i diplomatske radove), u projektima. Pod njenim je vodstvom snimljen dragocjen etnološki (dokumentarni i nastavni) film o tehnikama tkanja. U osamdesetim godinama bila je voditeljicom znanstvenoga projekta koji je sadržavao višestruka tematska istraživanja.

Voljela je Mili znanstveni rad koji u etnologiji ne teče brzo (treba baratati s mnoštvom podataka). Godine 1963. objavljena je njena etnološka karta: Ophodi s maskama. Dani ophoda (kao karta 8 Pokusnih karata Etnološkog atlasa Jugoslavije, no autor tu nije naveden). Druga karta s nazivima maskiranih ophodnika ostala je neobjavljena. U magistarskom je radu (Čaroice u sjeverozapadnom dinarskom području) nastavila tu temu. Rad nije objavljen, a moglo bi se to učiniti i danas kada bi se dodali noviji podaci. Počela se Mili zatim baviti opsežnom zanimljivom temom o obrednom oranju (u običajima i predajama), no obradila je i objavila samo dijelove, prikaze te pojave u nekim regijama. Ušla je i u pitanja stočarstva u Slavoniji (oko Vinkovaca), a u pitanja tekstilnoga rukotvorstva sa značajnim radom o takozvanim križnim preslicama. Nedovršenom je ostala započeta studija o posebnoj, zanimljivoj dijelu ženskoga oglavlja iz Pokuplja, a zapravo je nedovršeno, kao što je to uvijek u znanstvenom radu, i sve drugo na čemu je Mili radila. Sve će to trebati nastaviti.

Bila je Mili svojevremeno veoma zauzeta u radu u tada postojećem Ogranku Etnološkog društva Jugoslavije za Hrvatsku, a u jednom mu je razdoblju bila i predsjednicom. Bila je ozbiljna u radu i najčešće ozbiljna i u društvenim dodirima, no u posebnim je trenucima znala pokazati svoje istaknute sposobnosti za humor, pjesmu i glumu. Tko ju je poznavao ne može ju zaboraviti, a nezaboravnima ostaju tragovi njena rada. Hvala joj.

Jasna Andrić